

ДР ДРАГОМИР СТОЈЧЕВИЋ (1913—1986)

Поводом смрти др Драгомира Стојчевића, дугогодишњег цењеног наставника и некадашњег декана Правног факултета у Београду, Наставно-научно веће Факултета је 20. октобра 1986. г. одржало комеморативну седницу на којој су говорили декан, проф. др Ж. Борђевић и председник Наставно-научног већа проф. др. О. Станојевић.

Реч декана, проф. др Живомира Борђевића

Још се нисмо довољно опоравили од шока који је изазвала недавна смрт нашег уваженог колеге професора Павла Димитријевића, а, ево, на згради нашег Факултета поново је истакнут црн барјак. Јуче изјутра умро је изненада наш професор Драгомир Стојчевић.

По спољним обележјима, професор Стојчевић није одавао човека чији ће животни век бити овако брзо завршен. Још до пре неколико дана сретали смо се с њим у ходницима и аулама ове наше куће и веровали да је, ако не одличног, оно бар задовољавајућег здравља. Утолико је наше изненађење било веће, када смо јуче сазнали да је преминуо.

Професор Стојчевић је рођен 13. јануара 1913. у Чачку. Гимназију је учио у месту рођења, затим у Скопљу и Београду. Правне студије је завршио на Правном факултету у Београду 1936. Докторирао је на Правном факултету у Београду 1949.

Године 1937, 1. фебруара, засновао је радни однос у звању асистента у библиотеци Правног факултета у Београду. Новембра 1947. изабран је за предавача за предмет Римско право. У звање доцента за тај предмет изабран је 1950, у звање ванредног професора 1955, а у звање редовног професора 1960.

Професор Стојчевић је биран за продекана нашег Факултета два пута: први пут 1952/53, за две школске године, други пут, 1961/62, за три школске године. Школске 1975/76. и 1976/77. био је декан нашег Факултета.

Поред своје редовне активности у својству професора, професор Стојчевић је обављао у току свога радног века и многе друге послове. Учествовао је у формирању многих нових правних факултета у земљи; био је управник Одељења за научну документацију Института друштвених наука у Београду; уредник за право СР Србије у *Енциклопедији Југославије*; члан научних друштава и установа, и то: Института за правну историју, у Загребу; *Société d'histoire de droit français et étranger*, у Паризу; *Société d'histoire des droits de l'Antiquité*, у Бриселу; *Société Jean Bodin*, за упоредну историју правних установа, у Бриселу и др. Држао је бројна предавања у земљи и иностранству на позив појединих факултета и института. Био је члан Републичке комисије за избор народних посланика НР Србије, председник секције Удружења универзитетских наставника на нашем Факултету, члан управе Удружења правника Србије и члан Управног одбора Завода за издавање уџбеника НР Србије. Више година је био секретар, а затим главни и одговорни уредник листа „Универзитетски весник“, гласила Удружења универзитетских наставника у Београду.

Професор Стојчевић је особито волео планинарење. Био је годинама врло активан планинар у студентском планинарском друштву нашег Факултета.

За свој дугогодишњи плодни рад, професор Стојчевић је, 1978, одликован Орденом заслуга за народ са златним венцем.

Пензионисан је 30. септембра 1981.

На основу овог сумарног прегледа живота и рада професора Стојчевића, може се рећи да је он био један од свестрано активних професора нашег Факултета. Сваки посао је обављао са љубављу, истрајношћу и ретко својственом педантношћу. Ништа није пропуштао случају; све што је радио, било сам или у сарадњи, морало је бити темељно проучено и сложено у чврсту целину. С њим нису могли да сарађују они који нису имали довољно упорности, систематичности, ентузијазма и воље да се баве „безначајним стварима“, мада је од разрешавања таквих ствари управо зависио успех подухвата.

Имао сам и задовољство и част да будем у више прилика непосредан сарадник професора Стојчевића: кад је вршена реформа рада администрације нашег Факултета, посебно реформа пријављивања, обављања и евиденције испита; кад је рађен један од статута нашег Факултета; такође у партијском раду, и бројним другим приликама. Сваки вид сарадње био ми је вишеструко користан, јер се од професора Стојчевића увек имало шта научити. У послу је био тих и неупадљив, али веома ефикасан и продоран.

Као професора Римског права, професора Стојчевића студенти нису могли да мимоидају, с обзиром да се Римско право предаје и полаже на првој години студија. Али, студенти нису ни имали потребе да га мимоидају, јер је он умео, кроз рад, да код њих развије љубав према Римском праву. Као резултат те љубави настао је и „*Forum rotatum*“ — друштво љубитеља Римског права, једно од најактивнијих друштава на нашем Факултету. То друштво је основао професор Стојчевић и њиме руководио до одласка у пензију. Пратећи рад тога друштва и рад појединих студената у њему, није му било тешко да, у договору са својим колегама, одабере будуће асистенте и наставнике за Римско право и историјске предмете уопште. И он је увек бирао најбоље.

Професор Стојчевић је и плодан писац, и то и чланака, и студија и уџбеника. О тој страни његове личности биће посебно речи.

Ако данас, ми који се овде налазимо, жалимо смрт професора Стојчевића, онда то чинимо не само зато што смо изгубили колегу и пријатеља, него и због тога што је његовом смрћу наш Факултет изгубио једног вредног посленика, који се афирмисао и као наставник, и као научни радник и као трудбеник уопште, такав његов рад је допринио и угледу нашег Факултета.

Нека је слава професору Стојчевићу!

Реч председника Наставно-научног већа проф. др Обрада Станојевића

За кратко време ево већ трећи пут се окупамо да одамо почаст нашим колегама који су нас заувек напустили: Борислав Благојевић, Павле Димитријевић и јуче, у пет сати ујутро, професор Драгомир Стојчевић.

Да се у овом тренутку опраштања подсетимо неких момената његовог живота.

Рођен је 13. јануара 1913. године у Чачку. Његов отац је био пореклом из Македоније, чија биографија обухвата и боравак у Русији и рад за српске интересе у Македонији, бављење музиком као наставник и композитор. Драгомир Стојчевић се школовао у Чачку, Скопљу и

Београду. Дипломирао је 1936. Као студент био је члан „Обилића“ у чијем је оркестру свирао виолину. Бавио се планинарењем. Љубав према природи и планинама задржао је до зрелог доба, тако да је један од оснивача планинарског друштва „Гучево“ и Планинарског савеза Србије. Кратко време по дипломирању провео је као адвокатски приправник, а већ 1937. изабран је за библиотекара, затим за асистента при библиотеци.

Професор Стојчевић је на новим основама формирао једну класичну правну дисциплину, Римско право, и предавао је од ослобођења све до пензионисања, на општем курсу и на последипломским студијама. Његов је велики допринос у оснивању и развоју високог школства у Србији. Оснивач је и први старешина Правног одсека из кога је настао Правни факултет у Нишу. Од самог почетка је учествовао у раду Правног факултета у Новом Саду, а предавао је и на титоградском факултету.

Удбеник професора Стојчевића је доживео двадесетак издања, коришћен је на другим факултетима у земљи и добио је универзитетску награду. Коаутор је књиге *Dicta et regulae iuris* која се сматра за најобимнију и најуспелију збирку латинских правних изрека у свету. Запажене су његове студије и научна саопштења на научним скуповима у земљи и иностранству у којима је говорио о римском наследном праву (најстаријем римском тестаменту посветио је своју дисертацију), о развоју породице, феудализацији, развоју својине, карактеру квази-деликата, методолошким проблемима наставе римског права. Бавио се још и нашим средњовековним правом и албанским обичајним правом, а аутор је и библиографије радова југословенских аутора из правне историје за Солвејев институт у Белгији.

Рад професора Стојчевића био је запажен и ван земље. Један је од оснивача и дугогодишњих чланова управе међународне асоцијације правних историчара (*Société internationale des droits de l'Antiquité*). Био је члан правноисторијске академије у Перуџи (*Accademia Constantiniiana*). Током осам година предавао је на Универзитетском центру за европске студије у Торину, а по позиву је држао предавања у Паризу, Риму, Кембриџу, Лондону, Абердину, Глазгову, Амстердаму, Перуџи, Рио де Жанеиру и Стенфорду.

Иако озбиљан и строг професор, био је близак студентима. Заједно са њима учествовао је на радним акцијама Брчко—Бановић и Шамац—Сарајево. Оснивач је и дугогодишњи председник клуба „*Форум романум*“ који представља модел односа које захтева нови универзитет, начин рада у коме је спојено лепо са корисним, дружење са учењем.

Тешко је у мало речи одредити научну и приватну личност професора Стојчевића, јер она није једноставна.

Андрић је рекао: „Људи обдарени духом... имају дара за своју патњу и несрећу који је непознат обичним људима.“ Драгомир Стојчевић је имао тај дар који се огледао у строгости према самом себи и другима, са неким елементима преосетљивости. Оно што је постигао није било глатко ни лако. Сви они који другују с књигама могу да наслуће шта значи имати проблеме са видом, а он је од своје ране младости кубурио с очима.

Студенти који су га познавали само са предавања и испита били су изненађени када су, као чланови клуба „*Форум романум*“, упознали другу страну његове личности, када су открили колико је топла и осећајна особа. Он је имао слуха за младе, али није био од оних који мешају педагогију са демагогијом. Није ли Платон тумачио удварање младима као симбол болесног друштва?

У време за које наш критичар (Мандић) каже: „Рашчовечено доба које се дичи својом рашчовеченошћу, аморални писци силују нас прљавштинама својих душа, а критика поремећених критеријума пада ничице пред сваком нискошћу, погрешно је сматрајући новом висином“, у такво доба за које се надамо да је само пролазна криза једног друш-

тва у настајању, професор Стојчевић је био помало старински честит, привржен свом послу, студентима и породици.

Неко је рекао да је прави гроб умрлих у срцима живих. Физички, професор Стојчевић није више са нама, али ће остати његове књиге, остаће они које је школовао (а ту спадају и наставници и асистенти широм Југославије) остаће успомена на њега у срцима студената, последипломаца и петнаест генерација чланова клуба „Форум Романум“.

Опонашајући наше учитеље Римљане, могли бисмо као његов епитаф да ставимо: Путниче стани. Овде лежи човек који је једва видео, а прочитао и сазнао много и то преносио другима. Волео је своју породицу, студенте, свој народ и земљу и служио им предано, вредно и ненаметљиво. Слава му!